

ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย
Factors Affecting Thai Tourists' Travelling to Mae Rim District,
Chiang Mai Province

เจษฎาภรณ์ เนตรแก้ว¹ และ พรทิพย์ เขียวธีรวิทย์²
Jetsadaporn Netkaew¹ and Porntip Tianteerawit²

บทคัดย่อ

ในการศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัย และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวอำเภอแมริมและรวมถึงการประมาณการค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่โดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ราย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนา และมาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล ส่วนการประมาณการค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวอำเภอแมริม ทำการวิเคราะห์โดยใช้วิธี Ordinary Least Squares (OLS)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โสด มีอายุเฉลี่ย 36 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นพนักงานบริษัทเอกชนและผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 25,822 บาท/คน

ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมหรือจำแนกตามอายุหรือรายได้ พบว่าปัจจัยผลักดันมีผลมากกว่าปัจจัยดึงดูด ซึ่งปัจจัยผลักดันมีผลระดับมาก ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างต้องการเปลี่ยนบรรยากาศมีผลระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างมีเวลาว่างเพื่อการท่องเที่ยวมีผลระดับมาก ส่วนปัจจัยดึงดูดมีผลระดับมาก ได้แก่ ความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยวมีผลระดับมากที่สุด และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมีผลระดับมาก

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวซ้ำ มีการจัดการในการท่องเที่ยวด้วยตนเอง บุคคลที่ร่วมเดินทางในครั้งนี้คือ เพื่อน สถานที่ท่องเที่ยวที่นิยมเที่ยวมากที่สุด ได้แก่ ดอยม่อนแจ่ม และสวนพฤกษศาสตร์สิริกิติ์ ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเฉลี่ย 6,868 บาท/คน โดยเป็นรายจ่ายด้านค่าพาหนะมากที่สุด รองลงมาเป็นค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม และค่าที่พัก ตามลำดับ

การประมาณค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างพบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมี 5 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อาชีพ ภูมิลำเนา รายได้ และระยะเวลาในการท่องเที่ยว โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยคนละ 6,397 บาท ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวที่ได้จากแบบสอบถาม

คำสำคัญ (4 คำ): ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยว/นักท่องเที่ยวชาวไทย/ อำเภอแมริม/จังหวัดเชียงใหม่

ABSTRACT

This study has the objectives to examine the factors affecting tourism demand and behavior of Thai tourists who spent the visits to Mae Rim District of Chiang Mai Province and to estimate their expenditures for visiting this tourism destination. The needed information

was collected through questionnaire from 400 samples of Thai visitors to Mae Rim. The analysis was undertaken upon the results of descriptive statistics and Likert's scale rating. The tourism expenditure was estimated using Ordinary Least Squares (OLS) regression.

From the study on personal information, it was found that the majority of the sampled Thai tourists could be characterized as female, single, 36 years old on the average, with bachelor's degree education, private company employee and self employed by occupational group, and earning averagely 25,822 baht monthly personal income.

On factors affecting the Thai tourists' desire to visit Mae Rim, the study made investigation to see whether they would be different by age group or occupational group but it found as the overall conclusion that the push factors were more influential than the pull factors. The push factors included that the sampled tourists wanted to have a change in atmosphere, and that they had free time for travel for pleasure. Meanwhile, the pull factors included the attractiveness of the tourist attractions and the safety in life and properties.

Most sampled Thai tourists were found to have rest and recreation as their travel objectives. Apparently, they were repeated visitors to Mae Rim. They arranged the travel program themselves and spent the trip and visit with friends. Their most preferred tourist attractions in Mae Rim were Doi Mon Cham and Sirikit Botanic Garden. They spent on the average 6,868 baht per person for their visit to Mae Rim tourist attractions which was mostly for transportation, followed by the expenses for food and beverage, and accomodation.

The estimation of tourism expenditure by OLS regression provided the results that there are five explanatory variables namely gender, occupation, domicile, income, and duration of the vacation. The estimated Thai tourist's expenditure is 6,397 baht per person per visit which is rather close to the figure from averaging the data from questionnaire

Key word (5 words): Factors Affecting Travelling/Thai Tourists/Mae Rim District/ Chiang Mai Province

ที่มาและความสำคัญ

การท่องเที่ยว เป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้ให้กับประเทศไทยในระดับสูง สามารถดึงดูดเงินตราจากต่างประเทศเข้ามาได้อย่างมหาศาล ก่อให้เกิดการลงทุนการผลิตและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยให้เกิดการจ้างงานและการประกอบอาชีพที่หลากหลาย สร้างรายได้ และช่วยกระจายรายได้สู่ภูมิภาคในท้องถิ่นต่างๆ อันก่อให้เกิดการหมุนเวียนของเงินในระบบเศรษฐกิจ เป็นการสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมให้กับประเทศ

จากข้อมูลการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่ปี 2558 พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากถึง 7.04 ล้านคน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยสูงถึงร้อยละ 66 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด และรายได้จากการท่องเที่ยวมีมูลค่า 74,789 ล้านบาท แมริมเป็นอำเภอหนึ่งใน 25 อำเภอ ของจังหวัดเชียงใหม่ มีความได้เปรียบด้านทำเลที่ตั้งเพราะใกล้กับอำเภอเมืองเชียงใหม่มากที่สุด จึงทำให้นักท่องเที่ยวที่มาพักในอำเภอเมือง

เชียงใหม่มีความสะดวกในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอแมริมอีกทั้งการมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและศาสนามากถึง 84 แห่ง อาทิเช่น วัดพระพุทธรบาทสี่รอย วัดป่าดาราภิรมย์ พิพิธภัณฑสถานพระตำหนักดาราภิรมย์ สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีจำนวน 12 แห่ง ที่มีชื่อเสียงเช่น ดอยม่อนแจ่ม น้ำตกแม่สา และสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ 34 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยว เช่น อ่างเก็บน้ำห้วยตึงเฒ่า ปางช้างแม่สา สวนพฤกษศาสตร์สิริกิติ์ เป็นต้น ด้วยความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยวนี้ทำให้อำเภอแมริมเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจำนวนมาก (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่, 2558)

งานวิจัยที่ผ่านมาส่วนใหญ่พบว่า เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ เช่น กาญจนา เผือกมัน (2551) ทำการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในโครงการนิคมเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ศุภักษร เรื่องฉิม (2553) ทำการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวสวนสัตว์เชียงใหม่ และอชิป เหลี้ยวรุ่งเรือง (2554) ทำการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเที่ยวหน้าพุ่มสนป่าแพ่งในจังหวัดเชียงใหม่ แต่งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ยังมีค่อนข้างน้อย ดังนั้นในนี้จึงทำการศึกษปัจจัยที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวชาวไทยรวมถึงพฤติกรรมในการเที่ยว และการประเมินค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งอำเภอแมริมเป็นอำเภอที่อยู่ติดกับอำเภอเมืองเชียงใหม่ และมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย ผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อทั้งภาครัฐและผู้ประกอบการการท่องเที่ยวอำเภอแมริมนำไปใช้ในการวางแผนนโยบายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอำเภอแมริมต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย
- 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
- 3) เพื่อประเมินการค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

วิธีการศึกษา

การศึกษานี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ราย โดยทำการสุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยตามสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เช่น ดอยม่อนแจ่ม น้ำตกแม่สา วัดพระพุทธรบาทสี่รอย พิพิธภัณฑสถานพระตำหนักดาราภิรมย์ อ่างเก็บน้ำห้วยตึงเฒ่า สวนพฤกษศาสตร์สิริกิติ์ เป็นต้น การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวไทยและพฤติกรรมในการท่องเที่ยวอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ประกอบไปด้วย ความถี่ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ส่วนการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ทำการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างโดยให้น้ำหนักความสำคัญแบบ Likert Scale แบ่งเป็น 5 ระดับ

การประเมินการค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบจำลองสมการถดถอยในการพยากรณ์โดยกำหนดให้ตัวแปรตามคือ ค่าใช้จ่ายต่อคนต่อครั้งของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ และกำหนดให้ตัวแปรต้นมี 7 ตัวแปรคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ภูมิภาค รายได้เฉลี่ย และระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว ดังนี้

โดยที่	EXP	=	$b_0 + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4 + b_5X_5 + b_6X_6 + b_7X_7$
	EXP	=	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนของนักท่องเที่ยวชาวไทย (บาท/ครั้ง)
	b_0	=	ค่าคงที่ (constant)
	$b_1 - b_7$	=	ค่าสัมประสิทธิ์
	X_1	=	ตัวแปรหุ่นเพศของนักท่องเที่ยวชาวไทย เท่ากับ 1 เมื่อกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย เท่ากับ 0 เมื่อกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง
	X_2	=	อายุของนักท่องเที่ยว (ปี)
	X_3	=	ตัวแปรหุ่นของระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยวชาวไทย เท่ากับ 1 เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า เท่ากับ 0 เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี
	X_4	=	ตัวแปรหุ่นอาชีพของนักท่องเที่ยวชาวไทย เท่ากับ 1 เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีอาชีพพนักงานเอกชน เท่ากับ 0 เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีอาชีพอื่น
	X_5	=	ตัวแปรหุ่นภูมิภาคของนักท่องเที่ยวชาวไทย เท่ากับ 1 เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีภูมิลำเนาอยู่ภาคเหนือ เท่ากับ 0 เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีภูมิลำเนาอื่นที่ไม่ใช่ภาคเหนือ
	X_6	=	รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยเฉลี่ยต่อเดือน (บาท)
	X_7	=	ระยะเวลาในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย (วัน)

การประมาณการค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้ตั้งสมมติฐานในการศึกษาดังนี้

1. เพศของนักท่องเที่ยว (X_1) จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า นักท่องเที่ยวเพศชายมีค่าใช้จ่ายมากกว่าเพศหญิง (ดวงกมล เจริญกุล, 2553) ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คาดว่านักท่องเที่ยวเพศชายมีค่าใช้จ่ายมากกว่าเพศหญิง
2. อายุของนักท่องเที่ยว (X_2) อายุมีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในทิศทางเดียวกัน หมายความว่าเมื่อนักท่องเที่ยวมีอายุมากขึ้นจะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากขึ้น
3. ระดับการศึกษา (X_3) จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่ามีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่าระดับการศึกษาอื่นๆ (ดวงกมล เจริญกุล, 2553) ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คาดว่านักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่ามีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่าระดับการศึกษาอื่นๆ
4. อาชีพ (X_4) จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าผู้ที่ประกอบอาชีพพนักงานเอกชน มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่าอาชีพอื่นๆ (ดวงกมล เจริญกุล, 2553) ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คาดว่าผู้ที่ประกอบอาชีพพนักงานเอกชน จะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่าอาชีพอื่นๆ

5. ภูมิลำเนา (X5) จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคเหนือ จะ มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวถูกกว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่ภูมิภาคอื่นๆ (พิรานันท์ นายอง, 2553) ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้คาดว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคเหนือจะมีค่าใช้จ่ายถูกกว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่ภูมิภาคอื่นๆ

6. รายได้ของนักท่องเที่ยว (X6) จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในทิศทางเดียวกัน หมายความว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้มากขึ้นจะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากขึ้น

7. ระยะเวลาในการท่องเที่ยว (X7) จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ระยะเวลาในการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในทิศทางเดียวกัน หมายความว่าเมื่อใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยวมากขึ้นจะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากขึ้น

ส่วนการประมาณการค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวอำเภอแม่ริม ทำการวิเคราะห์ โดยใช้ Ordinary Least Squares (OLS)

ผลการศึกษา

นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โสด มีอายุเฉลี่ย 36 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นผู้ที่มีรายได้ประจำคือ พนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 25,822 บาท/คน

ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัจจัยผลักดันมีผลมากกว่าปัจจัยดึงดูด โดยกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมนั้นพบว่าปัจจัยผลักดันมีผลมากกว่าปัจจัยดึงดูด ซึ่งปัจจัยผลักดันมีผลระดับมาก ซึ่งได้แก่ ความต้องการเปลี่ยนบรรยากาศมีผลระดับมาก รองลงมาคือ การมีเวลาว่างหรือวันหยุดมากขึ้นมีผลระดับมาก และความสะดวกสบายในการเดินทางมาเที่ยวมีผลระดับมาก ตามลำดับ ส่วนปัจจัยดึงดูดมีผลระดับมาก ซึ่งได้แก่ ความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยวมีผลระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมีผลระดับมาก และประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นน่าดึงดูดและน่าสนใจมีผลระดับมากตามลำดับ

นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่าง มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวครั้งนี้เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวซ้ำ โดยเฉลี่ย 3 ครั้ง/คน มีการจัดการในการท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยตนเอง นิยมใช้รถยนต์ส่วนตัวในการเดินทางมาท่องเที่ยว และชอบพักแรมนอกเขตอำเภอแม่ริมมากกว่าในเขตอำเภอแม่ริม โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างที่พักนอกเขตอำเภอแม่ริม เลือกพักโรงแรมมากที่สุด ในขณะที่ผู้ที่มาพักในเขตอำเภอแม่ริมเลือกพักรีสอร์ทมากที่สุด สถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างชอบไปมากที่สุดคือ สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ ดอยม่อนแจ่ม และน้ำตกแม่สา ส่วนสถานที่ท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ สวนพฤกษศาสตร์สิริกิติ์ และส่วนสถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนาและวัฒนธรรม ได้แก่ วัดป่าดาราภิรมย์ เป็นต้น ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวเฉลี่ยในเขตอำเภอแม่ริมเฉลี่ย 2 วัน/คน และนอกเขตอำเภอแม่ริมเฉลี่ย 1 วัน/คน

ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเฉลี่ย 6,868 บาท/คน ส่วนใหญ่เป็นรายจ่ายด้านค่าพาหนะมากที่สุด รองลงมาเป็นค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่ม และค่าที่พัก ตามลำดับ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่าง

รายการค่าใช้จ่าย	นักท่องเที่ยวชาวไทย กลุ่มตัวอย่าง	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. ที่พัก		
ผู้ที่จ่ายค่าที่พัก (คน)	363	90.75
ค่าที่พักเฉลี่ย (บาท/คน)	1,363	19.84
2. พาหนะ		
ผู้ที่จ่ายค่าพาหนะ (คน)	400	100
ค่าพาหนะเฉลี่ย (บาท/คน)	2,478	36.08
3. อาหารและเครื่องดื่ม		
ผู้ที่จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่ม (คน)	397	99.25
ค่าอาหารและเครื่องดื่มเฉลี่ย (บาท/คน)	1,841	26.81
4. เที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยว		
ผู้ที่จ่ายค่าเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยว (คน)	79	19.75
ค่าเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยวเฉลี่ย (บาท/คน)	53	0.77
5. ของฝากของที่ระลึก		
ผู้ที่จ่ายค่าของฝากของที่ระลึก (คน)	245	61.25
ค่าของฝากของที่ระลึกเฉลี่ย (บาท/คน)	954	13.89
6. อื่นๆ เช่น เงินบริจาคทำบุญ		
ผู้ที่จ่ายค่าใช้จ่ายอื่นๆ (คน)	47	11.75
ค่าใช้จ่ายอื่นๆเฉลี่ย (บาท/คน)	179	2.61
จำนวนเงินที่ใช้จ่ายเฉลี่ยรวม (บาท/คน)	6,868	100

จากการประมาณการค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวโดยวิธี OLS พบว่าตัวแปรอิสระที่มีผลต่อค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมี 5 ตัวแปร คือ เพศ อาชีพ ภูมิภาค รายได้ และระยะเวลาในการท่องเที่ยวโดยมีรายละเอียดดังนี้

ปัจจัยด้านเพศมีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -927.875 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐาน นั่นคือนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายจะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวน้อยกว่าเพศหญิง 927.875 บาท ซึ่งแตกต่างจากงานของ (ดวงกมล เจริญกุล, 2553) ที่พบว่าเพศชายมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่าเพศหญิง (ตารางที่ 2)

ปัจจัยด้านอาชีพมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 893.489 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ซึ่งตรงกับสมมติฐาน นั่นคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเป็นพนักงานเอกชน จะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่าอาชีพอื่นๆ 893.489 บาท (ตารางที่ 2)

ปัจจัยด้านภูมิลำเนามีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -1,820.554 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ซึ่งตรงกับสมมติฐาน นั่นคือนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคเหนือจะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่ำกว่าภาคอื่นๆ 1,820.554 บาท (ตารางที่ 2)

ปัจจัยด้านรายได้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.098 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ซึ่งตรงกับสมมติฐาน นั่นคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เพิ่มขึ้น 1 บาท จะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 0.098 บาท (ตารางที่ 2)

ส่วนระยะเวลาในการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 1,561.517 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ซึ่งตรงกับสมมติฐาน นั่นคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างมีระยะเวลาในการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 วัน จะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น 1,561.517 บาท (ตารางที่ 2)

การประมาณค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง โดยแทนค่าเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 7 ตัว ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ภูมิลำเนา รายได้ และระยะเวลาในการท่องเที่ยว พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยคนละ 6,397 บาท/วัน

ตารางที่ 2 การประมาณสมการค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างที่มาท่องเที่ยวอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์
ค่าคงที่	1,017.40 (0.87)
เพศชาย	-927.87** (-2.480)
อายุ	12.26 (0.64)
ระดับการศึกษาปริญญาตรี	-421.24 (-0.87)
อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน	893.48** (2.26)
ภูมิลำเนาอยู่ภาคเหนือ	-1,820.55*** (-4.94)
รายได้ส่วนบุคคล	0.09*** (8.72)
ระยะเวลาในการท่องเที่ยว	1,561.51*** (6.44)
(R) ²	0.34
F-statistics	29.12

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวซ้ำ มีการจัดการในการท่องเที่ยวด้วยตนเอง สถานที่ท่องเที่ยวที่นิยมเที่ยวมากที่สุด ได้แก่ ดอยม่อนแจ่ม และสวนพฤกษศาสตร์สิริกิติ์ ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเฉลี่ย 6,868 บาท/คน โดยเป็นรายจ่ายด้านค่าพาหนะมากที่สุด ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมหรือจำแนกตามอายุหรือรายได้ พบว่าปัจจัยผลักดันมีผลมากกว่าปัจจัยดึงดูด โดยปัจจัยผลักดัน ซึ่งได้แก่ กลุ่มตัวอย่างต้องการเปลี่ยนบรรยากาศ และกลุ่มตัวอย่างมีเวลาว่างเพื่อการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมาท่องเที่ยวอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่มากที่สุด และดอยม่อนแจ่มยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอแมริม ที่นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างนิยมไปมากที่สุดดังนั้นหน่วยงานท้องถิ่นเช่น เทศบาลอำเภอแมริม ควรปรับปรุงทัศนียภาพให้ดูสวยงามอยู่เสมอ นอกจากนี้ควรจัดให้มีกิจกรรมใหม่ๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวซ้ำได้รับประสบการณ์ที่แตกต่าง และสามารถสร้างความสุขให้กับนักท่องเที่ยวทุกครั้งที่มาสัมผัส

2. จากการศึกษาพบว่า ถ้านักท่องเที่ยวมีระยะเวลาในการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 วัน จะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น 1,561.51 บาท ดังนั้นรัฐบาลและผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว ควรมีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่หลากหลายและใหม่ๆ เพิ่มขึ้นเพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้ระยะเวลาในการพำนักมากขึ้น

3. จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ของกลุ่มผู้มีรายได้ประจำ (พนักงานบริษัทเอกชน ข้าราชการหรือพนักงานของรัฐพนักงานรัฐวิสาหกิจ) คือด้านความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่นๆ ดังนั้นถ้าผู้ประกอบการจะเสนอโปรแกรมการท่องเที่ยวให้กับกลุ่มผู้มีรายได้ประจำ จะต้องเน้นขายสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความสวยงามมากกว่าปัจจัยด้านอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา เผือกมัน. 2551. พฤติกรรมนักท่องเที่ยวในโครงการนิคมเศรษฐกิจพอเพียง อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ดวงกมล เจริญกุล. 2553. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศุภักษร เรืองฉิม. 2553. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเที่ยวสวนสัตว์เชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่. 2558. **บรรยายสรุปจังหวัดเชียงใหม่**. แหล่งที่มา: http://www.chiangmai.go.th/meet_file/sarupCM2557.pdf.
- อธิป เหลียวรุ่งเรือง. 2554. **พฤติกรรมและความพึงพอใจที่มีผลต่อการมาเที่ยวน้ำพุร้อนสันกำแพงของนักท่องเที่ยวชาวไทย**. การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.